

**Uchwała Nr XXXVII/ 396/2013
Rady Miejskiej w Kozienicach
z dnia 27 listopada 2013 r.**

**w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kozienice na lata 2014-2016,**

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Uchwała się "Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kozienice na lata 2014 - 2016", zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Kozienice

§ 3

Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń oraz w BIP Urzędu Miejskiego w Kozienicach.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 roku

**Przewodniczący Rady Miejskiej
w Kozienicach**

Mariusz Prawda

Załącznik do Uchwały Nr XXXVIII/396/2013
Rady Miejskiej w Koźienicach
z dnia 27 listopada 2013 roku

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
I POMOCY OFIAROM PRZEMOCY W RODZINIE
GMINY KOZIENICE NA LATA 2014 – 2016**

Koźienice , listopad 2013

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z art.6 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. , Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) zadaniem własnym gminy jest w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie , między innymi poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Konieczność podejmowania zdecydowanych działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika także z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dziennik Ustaw RP z dnia 7 lutego 2013 roku poz. 182) oraz z art. 4¹ ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356).

Zadania i kierunki działań zawarte w Programie w całości wpisują się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2013-2020 i stanowią jej rozwinięcie w zakresie problemu przemocy w rodzinie.

II. CHARAKTERYSTYKA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

Przemocą w rodzinie określane jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według krajowych danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

- 1) Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
- 2) Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.

- 3) Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
- 4) Przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
- 5) Zaniechanie – to ciągłe niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu Karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm).

Artykuł 207 Kodeksu Karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat.”,

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

III. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY KOZIENICE

Ofiarami przemocy w rodzinie są na ogół kobiety i dzieci. Rzadko mężczyźni, chociaż coraz częściej można spotkać się ze stosowaniem przemocy także wobec mężczyzn. Ofiary przemocy to osoby słabe fizycznie, psychicznie i o niskim poczuciu wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Zależność ta może mieć wymiar psychiczny, fizyczny i ekonomiczny.

Na terenie Gminy Kozienice przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, najczęściej spowodowana jest nadużywaniem alkoholu i niskimi dochodami.

Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie wymaga zintegrowanego działania wielu instytucji i podmiotów wykonujących zadania z tego zakresu.

W roku 2012 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą 11 rodzin dotkniętych problemem przemocy. Rodzin, w których występuje problem alkoholizmu było 115.

Ważną funkcję w procesie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Kozienice pełni Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W roku 2012 Komisja przeprowadziła rozmowy z 40 członkami rodzin osób z problemem alkoholowym. Ponadto w stosunku do 4 osób uzależnionych od alkoholu, Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W ramach działającego na terenie Gminy Ośrodka Profilaktyki Uzależnień funkcjonuje Punkt Konsultacyjny udzielający porad prawnych i psychologicznych. W 2012 roku udzielono 258 porad prawnych i 296 porad psychologicznych.

Istotną rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie odgrywa również Komenda Powiatowa Policji. Współpracuje ona ściśle w powyższym zakresie z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodkiem Profilaktyki Uzależnień, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, z pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi. W roku 2012 policjanci Komendy Powiatowej Policji w Kozienicach przeprowadzili w gminie 345 interwencji domowych, w tym 100 dotyczyło przemocy w rodzinie.

W 2012 roku wszczęto 115 postępowań dotyczących przemocy domowej, w których prowadzona była procedura „Niebieskiej Karty”. Odbyło się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego i 292 spotkania grup roboczych.

IV. ZASOBY GMINY KOZIENICE UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Zasobami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy w rodzinie są instytucje, jednostki organizacyjne gminy, organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie gminy lub obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz ofiar i sprawców tego zjawiska.

Należą do nich:

- 1) Sąd Rejonowy
- 2) Komenda Powiatowa Policji
- 3) Prokuratura Rejonowa
- 4) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- 5) Ośrodek Profilaktyki Uzależnień
- 6) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 7) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- 8) Placówki oświatowe
- 9) Placówki ochrony zdrowia
- 10) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

11) Organizacje pozarządowe i organizacje kościelne

12) Świetlice i placówki kultury

IV CELE PROGRAMU I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Celem głównym Programu jest *budowanie zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy domowej i zapewnienie ochrony jej ofiarom.*

Cele szczegółowe i kierunki działań	Wskaźniki osiągnięcia celu	Realizatorzy /Partnerzy	Termin realizacji
<p><i>Wsparcie rodzin doświadczających przemocy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą ✓ Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których stosowana jest przemoc ✓ Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie ✓ Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i prawnej ✓ Prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw ✓ Tworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy ✓ Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba osób objętych pomocą w różnej formie ✓ Liczba osób korzystających z różnych form poradnictwa i terapii ✓ Liczba utworzonych grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz liczba osób objętych w nich wsparciem ✓ Liczba osób przebywających w ośrodkach wsparcia ✓ Liczba przeprowadzonych interwencji i wizyt w rodzinach zagrożonych i dotkniętych przemocą	<p>OPU MGOPS Zespół Interdyscyplinarny PCPR Placówki oświatowe GKRPA Policja Kuratorzy sądowi Placówki ochrony zdrowia Ośrodki kultury Organizacje pozarządowe i kościelne</p>	<p>2014-2016</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez kierowanie ich do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych ✓ Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze stresem i agresją ✓ Wspieranie różnych form organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin doświadczających przemocy ✓ Promowanie mediacji rodzinnych jako formy rozwiązywania konfliktów. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba przeprowadzonych warsztatów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży i liczba osób uczestniczących 		
<p><i>Podniesienie świadomości społecznej w zakresie przemocy w rodzinie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Upowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie poprzez organizowanie prelekcji, pogadanek, warsztatów profilaktycznych oraz upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych o dostępnych formach wsparcia ✓ Współuczestnictwo w programach i kampaniach społecznych poświęconych przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba zorganizowanych spotkań, pogadanek, prelekcji ✓ liczba osób uczestniczących w programach ✓ liczba programów i kampanii społecznych, w których brano udział 	<p>OPU MGOPS Zespół Interdyscyplinarny Placówki oświatowe Placówki ochrony zdrowia Policja Sąd i kuratorzy sądowi PCPR</p>	<p>2014-2016</p>

w rodzinie i jej skutkom		Ośrodki kultury Organizacje pozarządowe i kościelne	
<p><i>Poprawa skuteczności działań pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Szkolenia grup zawodowych realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ✓ Udzielanie kompleksowej pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie pozostającym w środowisku zamieszkania ✓ Stwarzanie warunków do funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego i realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie ✓ Stwarzanie warunków do tworzenia grup roboczych powoływanych do rozwiązywania problemów w rodzinach doświadczających przemocy ✓ Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ✓ Rozpowszechnianie 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Liczba przeprowadzonych szkoleń ✓ Liczba osób przeszkolonych ✓ Liczba powołanych grup roboczych ✓ Liczba udzielonych porad, ✓ Liczba założonych i zakończonych Niebieskich Kart ✓ Liczba osób objętych oddziaływaniem Zespołu Interdyscyplinarnego ✓ Liczba osób korzystających z różnego rodzaju poradnictwa i wsparcia 	<p>OPU MGOPS Zespół Interdyscyplinarny Placówki oświatowe GKRPA Policja Kuratorzy sądowi PCPR Ośrodki kultury Organizacje pozarządowe i kościelne</p>	<p>2014-2016</p>

<p>telefonu zaufania „Niebieska Linia”</p> <p>✓ Realizacja procedury „Niebieskiej Karty” przez wszystkie podmioty wykonujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>			
<p><i>Zacieśnienie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie</i></p> <p>✓ Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie i włączanie w te działania społeczność lokalną</p> <p>✓ Wymiana informacji i udostępnianie ich zainteresowanym służbom, instytucjom i organizacjom</p> <p>✓ Koordynacja działań podejmowanych w ramach realizowanych zadań</p>	<p>✓ Liczba spotkań podmiotów realizujących zadania</p> <p>✓ Analiza sprawozdań z realizacji Programu</p> <p>✓ Liczba wspólnych przedsięwzięć na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<p>OPU</p> <p>MGOPS</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>Policja</p> <p>Kuratorzy sądowi</p> <p>PCPR</p> <p>Placówki oświatowe</p> <p>Ośrodki kultury</p> <p>Organizacje pozarządowe i kościelne</p>	<p>2014-2016</p>

V. REALIZACJA PROGRAMU

Cele i kierunki działań wyznaczone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kozienice na lata 2014 – 2016 mają charakter ciągły i są kontynuacją działań podjętych w roku 2010.

Adresatami Programu są nie tylko różne służby społeczne, instytucje i organizacje pozarządowe, ale również społeczność lokalna i wszyscy ci, którzy na co dzień są świadkami przemocy, doznają przemocy lub też ją stosują.

Program ma charakter profilaktyczny i edukacyjny. Jego celem jest ograniczenie skali problemu i skutków przemocy domowej. Realizacja wyznaczonych kierunków działań

powinna przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa ofiar przemocy w rodzinie oraz ich rodzin.

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- ubóstwo,
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwycięzania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,

VI. MONITOROWANIE

Monitoring Programu będzie prowadzony na bieżąco przez Zespół Interdyscyplinarny i polegał będzie na systematycznym zbieraniu informacji dotyczących realizowanych, bądź już zrealizowanych działań. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować problemy pojawiające się w trakcie realizacji Programu oraz pozwolą stwierdzić, czy wyznaczone działania przynoszą zakładane rezultaty.

VII. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Przewodniczący Zespołu przedstawi Burmistrzowi Gminy Kozienice sprawozdanie z realizacji Programu w terminach:

- 1) do 31 lipca roku, którego sprawozdanie dotyczy – sprawozdanie półroczne;
- 2) do 31 stycznia roku następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy

Przewodniczący Zespołu, we współpracy z MGOPS, sporządza sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wersji elektronicznej i przekazuje dane wojewodzie.

Źródłami finansowania realizacji działań wyznaczonych w Programie będą:

- ✓ środki własne gminy ujęte w budżecie OPU na realizację zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ✓ pozyskane środki zewnętrzne w ramach innych programów rządowych,
- ✓ środki finansowe organizacji pozarządowych.

Program ma charakter otwarty i może być aktualizowany w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych wymagających wprowadzenia dodatkowych działań.

Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację działań ujętych w Programie jest Ośrodek Profilaktyki Uzależnień w Kozienicach. Za obsługę organizacyjno-techniczną odpowiada Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozienicach. Wyznaczone działania będą realizowane we współpracy z wyszczególnionymi w Programie podmiotami.

**Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kozienicach**

Mariusz Prawda